

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
İSTANBUL
TABİP ODASI

Sayın Başhekim,

Depremler yol açtığı yıkımlar sonucu insanların ölümüne, yaralanmasına, ruhsal ve sosyal açıdan olumsuzluklarla karşı karşıya kalmasına ve de toplumsal sorunlara yol açmaktadır. Yıkıma bağlı yapısal zararların telafisi mümkün iken insan sağlığına olan zararların telafisi kesinlikle mümkün değildir. İstanbul depremi İstanbul ve Türkiye için yakın ve de çok ciddi bir tehlikedir. Sağlık açısından yol açacağı zararı ölçmek ise olanaksızdır.

Deprem karşısında hazırlıklı olmayan, dayanıksız bir sağlık hizmetinin daha fazla insanın ölümüne, daha fazla sağlık sorununun yaşanmasına yol açması kaçınılmazdır. Şubat 2023 depremlerinde kamu-özel sağlık kurumlarının hasar (yıkılması) görmesi sonucu hasta, hasta yakını ve sağlık çalışanları doğrudan sağlık kurumlarında yaşamlarını kaybetmiş, yaralanmışlardır. Yaşananlar kabul edilemeyecek boyutta olup, tüm sağlık kurumlarının İstanbul depremine karşı dayanıklılık durumlarını tartışmaya açmıştır.

Hastaneler sağlık hizmeti verebilmeleri için temel olarak Hastane Afet ve Acil Durum Planı Uygulama Yönetmeliğine ve 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun hükümlerine uymakla yükümlüdürler.

Hastane Afet ve Acil Durum Planı Uygulama Yönetmeliği (HAP) hastanelerde afet ve acil durumlarda sunulacak sağlık hizmetleri konusunda gerekli hazırlıkları önceden yapmalarını ve ilk 72 saat boyunca hastane dışından hiçbir yardım almaksızın kendi kendine yeterli olmalarını sağlamayı amaçlar. HAP'in hazırlanmasından hastane yöneticileri sorumludur. HAP içerisinde hastanenin yapısal dayanıklılık testi sonucunun da (olumlu) mutlaka yer alması gereklidir.

Deprem bölgesinde 6 Şubat 2023 tarihinde ve saat 04.17 öncesinde sağlık hizmeti veren kamu hastanelerinin HAP'lerinin var olduğu ve ilgili resmi kurumlarca onaylanmış olduğu bilinmektedir. Ancak deprem ile birlikte birçok kamu hastanesi yıkılmış, hasar görmüş, hizmet dışı kalmıştır. Kâğıt üzerinde yazılanlar deprem gerçeği karşısında anlamlarını kaybetmiştir.

Şubat 2023 depremleri ile yaşananların ve burada bahsedilemeyen olumsuzlukların İstanbul depreminde yeniden yaşanmaması için tüm kamu hastanelerinin (İstanbul) HAP'lerinin zorunlu olarak yeniden gözden geçirilmesinde, olumsuzlukların ve eksikliklerin giderilmesinde, gerçek anlamda depreme dayanıklı ve hazır hale getirilmesinde herkes açısından önemli yarar bulunmaktadır.

Hastane Afet ve Acil Durum Planı Uygulama Yönetmeliğinin yanısıra 6331 sayılı Kanun (4. Madde, 10. Madde, 11. Madde) işverenden risk değerlendirmelerini yapmasını ve acil durumları önceden değerlendirerek çalışanları ve çalışma çevresini etkilemesi mümkün ve muhtemel acil durumlara karşı önleyici, sınırlandırıcı tedbirleri almasını öngörmektedir. Yine İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelik'te de binaların yapısı ve dayanıklılığına dair özel hükümlerde yer almaktadır.

Ayrıca 6331 sayılı Kanun tehlikeyi, "işyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya iş yerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyeli" olarak tanımlamaktadır. Bu kapsamda da İstanbul depremi çalışma hayatı açısından mutlaka göz önünde tutulması gereken ciddi, acil ve yakın bir tehlikedir.

6331 sayılı Kanununun 13. maddesi "Ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kalan çalışanlar kurula, kurulun bulunmadığı işyerlerinde ise işverene başvurarak durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmesini talep edebilir" hakkını tanımıştır.

Ayrıca Sağlık Bakanlığının yayınladığı "**Türkiye Sağlık Yapıları Asgari Tasarım Standartları 2010 Yılı Kılavuzu**" nun aşağıdaki bölümleri başta olmak üzere afet konusuna özel olarak yer vermiş, dikkat çekmiştir.

"1.4 Afetlere İlişkin Kurallar

Adres
Türkocağı Cad.
No 9 Kat 2-3
34120 Cağaloğlu
İstanbul
Telefon
(0 212) 514 02 92
(3 hat)
Faks
(0 212) 513 37 36
Anadolu Yakası
Bürosu
Osmanağa Mah.
Rihtim Cad.
Ülser İş Mrk.
No: 18 Kat: 4 D: 8
34714
Kadıköy
İstanbul
Telefon
(0 216) 349 73 04
Faks
(0 216) 414 00 84
Web
www.istabip.org.tr
E-Posta
istabip@istabip.org.tr

Kuruluş
1929
İstanbul Tabip Odası

TÜRK TABİPLERİ BİRLİĞİ
İSTANBUL
TABİP ODASI

Planlama ve tasarımda; afet ihtimalinin yüksek kabul edildiği yerlerde, sağlık tesisinde bulunan herkesin can güvenliğinin korunması için gerekli önlemler yer almalıdır. Böyle bir afetin ardından hizmetlerin devam etmesi ve ortaya çıkacak ek ihtiyacı karşılayacak şekilde planlama tasarımı yapılmış olmalıdır.

1.4.1 Afet Planı

Doğal afet (deprem, sel, vb.) sonrasında mutlaka ayakta kalması gereken sağlık tesislerinin farklı şekildeki afetlerin etkilerine dayanma testleri yapılmalıdır. Söz konusu testler, yapısal ve diğer kritik bina sistemlerinin performansı ile haricen temin edilen elektrik, gaz, su ve iletişim hizmetlerinin bu koşullar altında kesilme olasılığını dikkate alınmalıdır. Tesisin master planı, hastalar için tehlikeli olabilecek koşulları ve tesisin 'Afet Planı'nı içermeli. Afet planında, gerçekleştirme kabiliyetine zarar verecek koşullar için gerekli tedbirler dikkate alınmalıdır.

Sağlık tesisleri, bina yönetmeliklerindeki doğa şartları ve deprem dayanıklılığına ilişkin gereklilikleri karşılayacak şekilde tasarlanmalıdır."

İstanbul depreminin her an gerçekleşebileceği ve büyüklüğünün yaklaşık 7,5 olacağı bilimsel raporlarda yer almaktadır. Çalışanların çalışmama hakkını kullanması için gereken "ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya" kalmış olma koşulları ortaya çıkmıştır. İşveren açısından İstanbul depreminin zarar verme potansiyelini tümüyle önleyecek önlemleri aldığı, olası bir depremde hiçbir çalışanın zarar görmeyeceğini somut önlemlerle kanıtlayana kadar çalışanların çalışmaktan kaçınma hakkı için yasanın aradığı koşulların oluştuğu bilinmelidir.

İstanbul depreminin çok farklı, baş etmenin çok zor olduğu zararlara yol açacağı ve oluşacak afet sorununu çözmenin, yönetmenin kolay olmadığı herkes tarafından bilinmektedir. Asıl sorumluluk ve güç kamuda olmakla birlikte, sivil toplum örgütlerinin katkılarının ne kadar önemli olduğu önceki tecrübelerle sabittir.

Sorumluluklar insan hayatı ve sağlığı ile ilgili olduğunda önemi, boyutu daha da artmaktadır ve bu sorumlulukların yalnızca bürokratik sınırlar içinde kalmaması, insani, mesleki ve etik değerler üzerinden de kavranmasında önemli yarar bulunmaktadır. Esas olarak sorunların çözümünü kolaylaştıracak, ortadan kaldıracak temel yaklaşım budur.

İstanbul depremi ve yaşanacak olan afet durumu Türkiye'nin ve herkesin ortak sorunudur. Dünyada yaşanan afetlerde olduğu gibi İstanbul depremi ile oluşacak afette de sivil toplum örgütleri ve toplumsal destek olmadan, dayanışma oluşturulmadan baş edilmesi ne yazık ki mümkün değildir. Afet yönetiminin tüm aşamaları için tarafların birlikte hareket etmesi mutlak bir zorunluluktur. Bu kapsamda İstanbul Tabip Odası olarak kurumsal desteğimiz her zaman var olacaktır.

İstanbul depremine karşı hazırlıklı ve dayanıklı sağlık kurumları açısından sağlık kurumunuzun depremle ilgili olarak en kısa sürede uzman kuruluşlarca değerlendirilmesini ve sonucun üyelerimize bildirmemiz açısından kurumumuzla paylaşmanızı talep eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımızla,

Dr. Ertuğrul ORUÇ
Genel Sekreter
Yönetim Kurulu Adına

Adres
Türkocağı Cad.
No 9 Kat 2-3
34120 Cağaloğlu
İstanbul
Telefon
(0 212) 514 02 92
(3 hat)
Faks
(0 212) 513 37 36
Anadolu Yakası
Bürosu
Osmanağa Mah.
Rihim Cad.
Üsel İş Mrk.
No: 18 Kat: 4 D: 8
34714
Kadıköy
İstanbul
Telefon
(0 216) 349 73 04
Faks
(0 216) 414 00 84
Web
www.istabip.org.tr
E-Posta
istabip@istabip.org.tr